

1. søndag efter helligtrekonger d. 13. januar 2019

Salmer:

750: Nu titte til hinanden

448: Fyldt af glæde over livets under

Dåbssang: Vi står her og vifter med vores flag

139: Hvor stor er dog den glæde

69: Du fødtes på jord

217: Min Jesus, lad mit hjerte få

11: Nu takker alle Gud

Prædikentekst: Lukasevangeliet 2,41-52

Hvert år tog Jesu forældre til Jerusalem til påskefesten. Også da han var blevet tolv år, drog de derop, som det var skik ved festen. Da påskedagene var omme, og de skulle hjem, blev drengen Jesus i Jerusalem, uden at hans forældre vidste det. I den tro, at han var i rejsefølget, kom de en dags rejse frem og ledte efter ham blandt familie og bekendte. Da de ikke fandt ham, vendte de tilbage til Jerusalem for at lede efter ham dér; og efter tre dage fandt de ham i templet, hvor han sad midt blandt lærerne, lyttede til dem og stillede dem spørgsmål. Alle, der hørte det, undrede sig meget over hans indsigt og de svar, han gav. Da forældrene fik øje på ham, blev de slået af forundring, og hans mor sagde til ham: »Barn, hvorfor gjorde du sådan mod os? Din far og jeg har ledt efter dig og været ængstelige.« Men han sagde til dem: »Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være hos min fader?« Men de forstod ikke, hvad han sagde til dem. Så fulgte han med dem tilbage til Nazaret, og han var lydige mod dem. Hans mor gemte alle ordene i sit hjerte. Og Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

I dag åbner Jesus for første gang munden. Vi møder ham nemlig som 12-årig i templet. Han træder lidt frem og viser noget af, hvem han er. Han gør sin første underfulde og lidt mærkelige handling. Han har sin første replik. Okay, han har naturligvis talt før, men vi har ikke mange beretninger fra hans barndom. Tiden fra hans fødsel til hans voksenliv er forholdsvis ubeskrevet i Bibelen. Men vi har den her beretning, som vi lige har hørt. Jesus som 12-årig i templet.

Jeg spurgte på facebook, hvad der kendetegner 12-årige drenge i dag, hvad går de op i. Der kom lidt forskellige svar.

Et par stykker skrev, at de snapchatter. Sender små billeder og beskeder til hinanden. Andre at de kigger meget på computer eller spiller FIFA, et fodboldspil eller Fortnite, et strategisk skydespil.

En anden mente, at 12-årige gerne vil være med alle steder, er nysgerrig på livet og kigger fremad mod konfirmation. Igen en anden mente at de har sjove vinkler og kommentarer og ærlighed. En tror tiltro til Gud og radikal i kristentro.

En anden person fremhævede usikkerheden hos de 12-årige drenge. Pigerne omkring dem er ofte længere fremme i spillet om at være smuk og fremmelig. Mødrene er ofte meget stolte af sønnerne og har af og til tendens til omklamring. Nogle drenge er oprigtig interesserede i tro, Gud, naturvidenskab og andre store spørgsmål. Men hvor naturvidenskab er cool, er tro knap så cool. Under alle omstændigheder er tolvårige drenge såvel som piger stadig børn dvs. nysgerrige, livsivrige og mere eller mindre fri for fordomme.

En konklusion: 12-årige drenge er altså stadig børn, men stærkt på vej til at blive teenagere, ja, voksne. De vil gerne samarbejde, kommunikere og konkurrere. De kan både have tiltro til sig selv og det, de gør, men også være usikre. Nogle er interesserede i de store spørgsmål, andre ikke.

Hvordan er den 12-årige Jesus?

Det første, vi lægger mærke til, er at han bliver i Jerusalem, uden at hans forældre vidste det. Hele familien, inkl. fætre og kusiner og naboer fra Nazaret, har nemlig været til den årlige påskefest i templet i Jerusalem. De har rejst sammen i en stor karavane igennem de mere farlige og øde egne af Israel. Det var sikrere at rejse mange sammen. Fra Nazaret til Jerusalem var der omkring 125 km, så turen varede nok fire dage til fods. Mon Jesus har været med før? Vi ved det ikke. Men han skulle i hvert fald med denne gang. Som 13-årig skulle en jødisk dreng gennemgå ritualen bar mitzva, en slags konfirmation. Det betyder søn af bud. Der skulle man læse op af de jødiske bud og love.

Derefter var man voksen og ansvarlig over for Gud, ikke kun over for sine forældre.

Så når man var omkring 12 år, skulle man oplæres. Ligesom vi har konfirmationsforberedelse.

Derfor er Jesus i hvert fald med denne gang til påskefesten til Jerusalem. Det er på tide, at han lærer noget mere om Gud og begynder at snuse lidt til det religiøse liv.

Jesus snuser ikke kun lidt, han tager en dyb indånding, og den sætter noget i gang i ham. Han skal lige have et snif mere af den hellige duft i templet. Stedet, hvor det duftede af Gud. Stedet, hvor Gud var særligt nær. Stedet, hvor mange mennesker længtes efter at være. Som vi hørte det i læsningen tidligere i gudstjenesten:

Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre! Min sjæl fortæres af længsel efter Herrens forgårde, mit hjerte og min krop råber efter den levende Gud.

Jesus må have mærket den længsel i sig. Hans sjæl, hjerte og krop har råbt, at han skulle blive i templet, i Guds hus. Derfor vover han at være ulydig mod sine forældre og lade være med at rejse med tilbage til Nazaret. Der er noget i ham, der brænder så stærkt, at han må lytte. Der er noget, som er strengt nødvendigt. Han må blive.

Maria og Josef må være blevet forfærdede, da de opdagede det. Det er muligt at mødre kan være lidt omklamrende over for deres 12-årige drenge, som én mente på facebook, men Maria og Josefs bekymring og forfærdelse er helt berettiget og til at forstå. En 12-årig dreng i en myldrende hovedstad fyldt med mennesker? Det kan kun gå galt. Alle mulige frygtelige tanker har løbet igennem deres hoveder, mens de skyndte sig tilbage til Jerusalem. Hvordan har han fået noget at spise i de to døgn, han har været alene? Hvor har han sovet? Mon fremmede mennesker har forsøgt at tage kontakt med ham for at gøre onde ting mod ham?

De render rundt i byens gader og finder ham først på tredjedagen. Marias stemme har uden tvivl dirret af både vrede og lettelse, da hun finder ham og siger til ham: *Barn, hvorfor gjorde du sådan mod os? Din far og jeg har ledt efter dig og været ængstelige.*

En normal 12-årig dreng, som har lavet sådan et nummer, ville have sagt undskyld. Han har sikkert hygget sig de første par timer alene, men har siden fortrudt og savnet trygheden hos sin far og mor. Men Jesus? Han svarer igen: *Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være hos min fader?* Eller sagt med andre ord: Hallo, mor og far. Slap nu af. Jeg er jo lige her i min fars hus, templet. Det burde I da have regnet ud.

I templet lyttede han til lærerne, til de kloge mænd i den jødiske tro. Han stillede dem spørgsmål og gav dem svar. Han var videbegærlig. Ville gerne vide mere. Og mere. Og mere. Kunne slet ikke få nok af ord og tanker og viden om Gud, sin far.

Måske har Jesus her som 12-årig forstået lidt af, hvad meningen er med hans liv. Hvad det vil sige, at han er udvalgt til noget helt særligt. Maria har måske for nylig fortalt ham noget om hans barndom. Englen Gabriels ord om, hvad Jesus skulle blive til, når han blev voksen. Fortalt om hyrdernes besøg julenat. Vismændenes besøg nogle dage senere. Og sidst, men ikke mindst, beretningen om, at Gud selv var far til ham. Det har sikkert været lidt diffust og svært at forstå for Jesus, for nu at sige det mildt, men der i templet giver det mening. Der falder nogle af brikkerne på plads. Han ser noget af billedet af, hvem han er. At han skal være nær Gud, sin far.

Hvis vi forestiller os, at vi lige har opdaget, vi har en halvbror, eller at vi for første gang møder vores forsvundne far, som vi aldrig har mødt før, så skal der stilles spørgsmål. Så skal der lyttes, læres og svares. Så skal relationen for alvor uddybes. Nu begynder det. De forsømte år, hvor man ikke havde en nær relation, skal indhentes. Nu skal tiden udnyttes fuldt ud. Derfor bliver Jesus i templet i 3 dage. For at være det sted på jord, hvor Gud føles nærest. For at lære af dem, som dagligt opholder sig der.

Lærerne var noget forundrede over ham. Både over hans spørgelyst, men også over de svar, han gav. Han havde åbenbart stor indsigt og visdom af en 12-årig dreng at være. Og de var sikkert ikke vant til at 12-årige dreng holdt af at hænge ud i templet. Men det gjorde Jesus. For ham var det kun naturligt, at han var der i sin fars hus.

Maria og Josef forstår ikke, hvad han siger. Men det bliver ikke nødvendigt med skæld ud, for fra da af var Jesus lydige mod sine forældre og voksede i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker. Maria glemte aldrig, hvad der var sket, og hun gemte ordene i sit hjerte. Det var Maria og Josefs reaktion. Hvad er vores?

Beretningen kan vække lidt misundelse og mismod hos os i dag. For hvornår har vi sidst haft den samme længsel som Jesus efter at lære vores himmelske far at kende? Hvornår har vores hjerte og krop brændt efter at være tæt på Gud? Hvad enten det så er ved at være i kirken, i det kristne fællesskab, ved at læse i Bibelen eller ved at bede til Gud. Vi kan indimellem føle os kolde over for Gud, eller hvis det går godt, lidt lunkne. Der er for langt mellem ilden. Ligeegyldigheden over for Gud og troen kommer let snigende. Vi glemmer ham og bliver optagede af andre ting. Eller vi forsøger at være tæt på ham, men føler ikke rigtigt noget ved det. Vi læser i Bibelen, vi læser bøger om ham, vi lytter til prædikener, men det er som om, det ikke rigtigt trænger ind.

Vi længes efter at længes. Vi brænder efter at komme til at brænde. Vi er nysgerrige på, hvordan det mon føles at være så nysgerrig og videbegærlig som den her 12-årige Jesus.

Det er netop den 12-årige dreng, som på den måde har tændt en længsel og en ild i os. Ved at høre om ham får vi lyst til at være som ham. Og han vil ovenikøbet gøre det i endnu højere grad. Hvordan? Jeg tror, han bruger samme metode som i templet. Han lytter. Stiller spørgsmål. Kommer med svar.

Som han lyttede til de kloge folk i templet lytter han til os, når vi, kloge i egne øjne, beder til ham og fortæller ham om det, som optager os. Det, som fylder vores hjerte. Det, som vi længes efter. Han taler ikke i munden på os, men lytter. Grunddigt og tålmodigt.

Som han stillede spørgsmål til de kloge i templet, stiller han også spørgsmål til os. De mange beretninger om den voksne Jesus og hans ord og møder med mennesker udfordrer også os i dag. Han gennemskuede folk. Han så ind i deres inderste og med sine spørgsmål gennemhullede han de parader, de havde sat op. Han udfordrede dem til at stole på ham i stedet for på sig selv. Han udfordrede dem til at se på sig selv med Guds blik. Det blik, som både fortæller os, at vi er elskede som vi er, men som også kalder os til at gøre op med alt det i vores liv, som er uperfekt og såret. Det blik, som kalder os til at være tæt på Jesus og blive som ham. Lade ham forme vores liv i sandhed og kærlighed.

Som han svarede lærerne i templet svarer han også på vores spørgsmål. Han er kilden til sandheden. Sandheden selv. I hans ord og taler i Bibelen finder vi den bedste vejledning til at leve et liv i tro på Gud og i kærlighed til andre. Liv i fred med Gud, os selv og andre mennesker.

I salmen vi sang lige inden prædikenen giver Thomas Kingo udtryk for den samme længsel.

O Jesus, gid du ville
mit hjerte danne så,
at årle det og silde
dit tempel være må!
Du selv min hjerne vende
fra verdens kloge flok,

og lær mig dig at kende,
så har jeg visdom nok!

At lære Jesus at kende, det gør os vise nok. At lære Jesus at kende, som vi gør ved dåb og tro, tænder en ild, et lys i os, som selv ikke døden kan slukke. At lære Jesus at kende bliver vi ikke færdige med som 12-årige, 40-årige, eller 80-årige. Det varer ved livet ud, og han vil lytte, spørge og svare hver dag af vores liv.